

A fost o săptămînă în care totul a fost răvășit în felurite moduri dar avînd, în comun, una și aceeași dimensiune: violența. Implacabilă deși predictibilă, a naturii; incredibilă și absurdă, a naturii umane. Cu simțurile anesteziate abia dacă mai apuci să-ți iei rămas bun de la cei ce pleacă, spre loc de veșnică odihnă, însoțiți de vacarmul asurzitor al mulțimilor isterizate, înghesuite în acest circulus mundi... În asemenea segmente de timp ale istoriei năvălind peste mine, mă întorc în copilărie ca într-un spațiu mental protector, avînd, totodată, o magică putere de regenerare a unor energii pozitive, salutare. Un asemenea loc privilegiat îl regăsesc mereu în memorie la leud, pe prundul Izei, în timpul verilor pe care le petreceam acolo, o armată de coconi, toți nepoți ai lui Dumitru a' Gogii Tăbăcaru'. Țin minte, mai ales, începutul zilelor acelea lipsite de griji, în care totul avea dimensiuni colosale: casa, curtea, poarta, pietrele de pe prund, Iza, dealul de dincolo de punte, biserica din vîrfu' lui, chiar și străbunicul cu pipa lui nelipsită în colțul gurii!

Fără multă trîndăvie după răsăritul soarelui, eram treziți și mînați la rîu pentru spălare "pe ochi" în apa rece, limpede și șopotind grăbită printre bolovani. Protestul, totdeauna fără rezultat, al bunicii: "ai, măi Dumi', măi Dumi', îi îmbolnăvi coconii aieștia!". "Ăi, nu grăi, tu Mări', că n-or ave nimică!", venea invariabil răspunsul. "Dă-le, numa', șterguri aspre și asprii or si!". Apoi, micul dejun: toți așezați în jurul mesei, în ordinea vîrstei, spuneam Tatăl nostru, bunicu' spunea "no, amu îmbucați!": în strachina fiecăruia aburea cîte o bucată mare de mămăligă înneacă în miere de albine și alături cîte o cană cu lapte proaspăt muls! La sfîrșit primeam îndemnul, dar și ordinul (mereu același), pentru ziua ce sta în fața noastră: "amu puteți mere pă prund, da' să n-aud că v-o bătut a' lu' Șmil!". "A lu' Șmil" erau coconii evreului care avusese prăvălie în leud, pînă prin 1948-1949. Nu era nimic rău în acest îndemn, cuvîntul antisemit nu exista în vocabularul locului, bunicu' făcuse "afaceri" în alte vremuri cu Șmil, erau prieteni, citeau seara, împreună cu alți "uncheși" din sat Liberalul și discutau despre mersul Lumii. Era, mai degrabă și în fond, un fel de încurajare sportivă, într-o competiție începută nu se știe cînd și fără final stabilit deși previzibil deja, fără arbitri, în care cîstea și loialitatea erau singurele reguli.

Acum, deși s-au construit zeci de case mari, o nouă biserică de dimensiunile unei catedrale, leudul pare mai mic; bolovanii de pe prund s-au transformat în pietriș și nisip impur, apa Izei mai nu e tocmai curată; poarta, e doar o porțiță; Biserica din Deal e o bisericuță, care nu știi dacă stă lipită de pămînt, sau agățată de cer; "uncheșii" sunt doar niște bătrîni uscați, aduși de spate, morocănoși, cu degetele îngălbenite de la țigări... Mi-e tot mai greu să regăsesc în memorie leudul fabulos al acelor zile. Dar, iată, îmi vine în ajutor cu fotografiile lui, Dan Moldovan. Datorită lui aceste exerciții de anamneză sunt ceva mai ușoare.

Sursa:

vasilegogea.wordpress.com